

การจัดทำบัญชีอย่างง่าย

สำนักกำกับดูแลธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

คำนำ

การดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน นิติบุคคลประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจดทะเบียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ มีหน้าที่จัดทำบัญชีและงบการเงินให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งการจัดทำบัญชีและงบการเงินนี้ จะทำให้กิจการทราบผลการดำเนินงานฐานะทางการเงินและความมั่นคงของกิจการ โดยข้อมูลในงบการเงินจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและการตัดสินใจ ทำให้กิจการทราบจำนวนต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจที่สำคัญของผู้ใช้งบการเงินซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียของกิจการ

ในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางบัญชีดังกล่าว ผู้บริหารโดยเฉพาะผู้บริหารที่ไม่ใช่นักบัญชีจำเป็นต้องเข้าใจลักษณะของการบัญชี แนวความคิดพื้นฐานทางการบัญชี ความหมายของคำหรือแนวความคิดทางการบัญชีที่สำคัญของนักบัญชี ความสัมพันธ์ของบัญชีและงบการเงิน รวมถึงแนวทางที่จะใช้ข้อมูลทางบัญชีประกอบการตัดสินใจในรูปแบบต่างๆ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถแปลความและเข้าใจข้อมูลทางบัญชีได้ดีขึ้น

สำนักกำกับดูแลธุรกิจ จึงได้จัดทำเอกสารเพื่อให้ผู้บริหารที่ไม่ใช่นักบัญชี ได้รู้จักการบัญชีมากขึ้นและตระหนักถึงประโยชน์ของรายงานทางการเงินและสามารถนำรายงานทางการเงินมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักกำกับดูแลธุรกิจ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารเผยแพร่เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาและเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจ และผู้ที่สนใจทั่วไป

สำนักกำกับดูแลธุรกิจ
กุมภาพันธ์ 2553

สารบัญ

		หน้า
บทที่ 1	ความหมายและประโยชน์ของการบัญชี	
	- ความหมายของการบัญชี	1
	- วัตถุประสงค์	2
	- ผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชี	3
บทที่ 2	รายการทางบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชี	4
บทที่ 3	การบันทึกรายการในบัญชี	11
บทที่ 4	งบการเงิน	17
บทที่ 5	การใช้ประโยชน์จากงบการเงิน	22

บทที่ 1

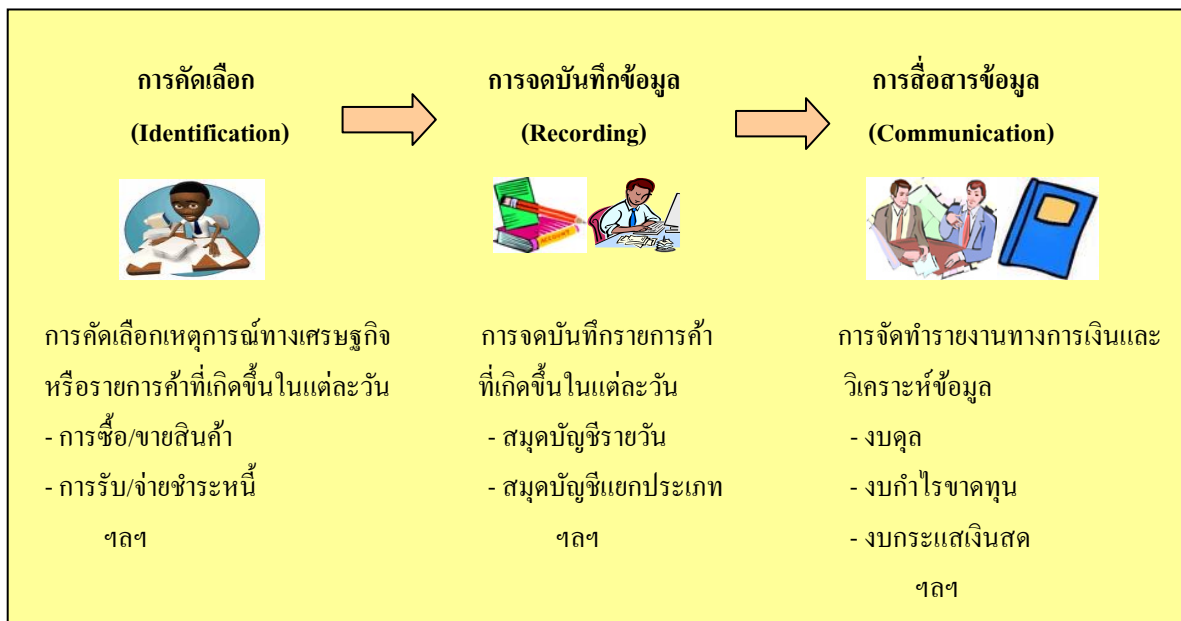
ความหมายและประโยชน์ของการบัญชี

ในการดำเนินงานทางธุรกิจ เจ้าของกิจการในฐานะผู้บริหารย่อมต้องการที่จะรับรู้ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการ ดังนั้นการทำบัญชีจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้บริหารจะสามารถนำข้อมูลทางการเงินไปใช้ในการวางแผนจัดทำงบประมาณต่างๆและวางแผนในการดำเนินงานในอนาคตได้ ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ได้กำหนดให้ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี และต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชีซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนดเพื่อจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีมีหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและถูกต้อง

การบัญชี (Accounting)

การบัญชี หมายถึง การคัดเลือก การจดบันทึก การจำแนก การสรุปผล และการจัดทำรายงานทางการเงินโดยใช้หน่วยวัดเป็นเงินตรา รวมถึงการแปลความหมายของรายงาน เกี่ยวกับการเงินดังกล่าวเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์ของการจัดทำบัญชี

น้ำมีความจำเป็นต่อการทำเกษตรกรรมฉันใด การจัดทำบัญชีก็มีความจำเป็นต่อธุรกิจนั้น เนื่องจากการบัญชีถือเป็นแกนกลางหรือกระดูกสันหลังในโลกธุรกิจ ซึ่งจะช่วยให้ธุรกิจทราบรายรับรายจ่าย รวมทั้งทราบสถานะทางการเงินของตนเอง ดังนั้น วัตถุประสงค์ของการจัดทำบัญชีสามารถสรุปได้ ดังนี้

✚ เพื่อเป็นการบันทึกเหตุการณ์ทางการค้า

✚ เพื่อให้เจ้าของกิจการได้ทราบว่าช่วงเวลานั้น ๆ มีสินทรัพย์หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่เป็นจำนวนเท่าใดและอย่างไร

✚ เพื่อเป็นปัจจัยหนึ่งประกอบการตัดสินใจในการลงทุนของนักธุรกิจและประกอบการตัดสินใจในการบริหารของเจ้าของกิจการ

✚ เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตและการสูญหายของสินทรัพย์

✚ เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับของกฎหมาย

✚ เพื่อเป็นเครื่องมือนำมาใช้ในการคำนวณภาษีที่จะต้องจ่ายแก่รัฐ

ผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชี

ผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชี สามารถแบ่งประเภทได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ ผู้ใช้ภายนอก (External Users) และผู้ใช้ภายใน (Internal Users)

กลุ่มผู้ใช้ภายในกิจการ

กลุ่มผู้ใช้ภายในกิจการ (Internal Users)

ได้แก่ กรรมการอำนวยการ , ผู้จัดการทั่วไป , หัวหน้าฝ่าย/แผนก , และพนักงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล

ผู้ใช้อภายในจะใช้ข้อมูลในการตัดสินใจและวิเคราะห์การดำเนินงานของกิจการ เพื่อใช้ในการวางแผน การควบคุม โดยผู้บริหารของกิจการต้องมีความรู้ความเข้าใจระบบการเงินเพื่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ข้อมูลทางการบัญชีที่นำมาใช้ในการสั่งการและควบคุมการปฏิบัติงานในกิจการ จะเรียกว่า ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการจัดการ (Managerial accounting information)

กลุ่มผู้ใช้ภายนอกกิจการ

กลุ่มผู้ใช้ภายนอกกิจการ (External Users)

ได้แก่ ผู้ถือหุ้นหรือผู้ที่สนใจจะลงทุน , ผู้ขายสินค้าหรือเจ้าหนี้อื่น , สถาบันการเงินหรือบุคคลที่ให้กิจการกู้ยืม, ลูกค้า , หน่วยงานรัฐบาล , สาธารณชน

กลุ่มผู้ใช้ภายนอกมีด้วยกันมากมายหลายฝ่าย ซึ่งแต่ละฝ่ายก็ต้องการข้อมูลที่แตกต่างกันไป เช่น เจ้าหนี้จะใช้ข้อมูลในการตัดสินใจให้เครดิตกับกิจการ , นักลงทุนหรือผู้ถือหุ้นต้องการทราบข้อมูลเพื่อใช้ตัดสินใจว่าจะซื้อหรือขายหรือซื้อหุ้นเพิ่ม เป็นต้น ทั้งนี้ ข้อมูลทางการบัญชีการเงิน (Financial accounting information) จะมีรูปแบบหรือลักษณะที่กำหนดไว้ตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

(Generally accepted accounting principles: GAAP)

บทที่ 2

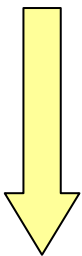

รายการทางบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชี

ในการจัดทำบัญชีของกิจการจำเป็นต้องอาศัยเอกสาร หลักฐานที่เชื่อถือได้ เพื่อบันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้นจนกระทั่งประมวลผลเพื่อนำเสนองบการเงิน ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนการจัดทำรายงานทางการเงิน ได้ดังนี้

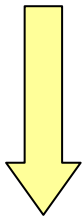
(1) รายการค้าหรือรายการทางบัญชี

รวบรวมเอกสาร
หลักฐาน/จัดทำขึ้น

- การซื้อ-ขายสินค้า
 - การให้บริการ รับจ้างต่างๆ
 - การจ่ายค่าใช้จ่าย
 - การรับ-จ่ายชำระหนี้
- ฯลฯ

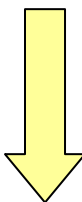
(2) เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี

วิเคราะห์รายการ

- ใบเสร็จรับเงิน
 - ใบกำกับสินค้า/ใบส่งของ
 - ใบสำคัญจ่าย
 - สัญญาต่างๆ
- ฯลฯ

(3) บันทึกรายการในบัญชี

สรุปผลการดำเนินงาน
เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี

- บัญชีรายวันหรือบัญชีขั้นต้น
- บัญชีแยกประเภท

(4) งบการเงินหรือรายงานทางการเงิน

- งบดุล
- งบกำไรขาดทุน
- งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
- งบกระแสเงินสด
- หมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายการค้าหรือรายการทางบัญชี

หมายถึง เหตุการณ์ทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์
หนี้สินและส่วนของผู้เจ้าของกิจการ รวมถึงรายการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก เช่น การซื้อวัตถุดิบ
การขายสินค้า การให้บริการ การจ่ายค่าใช้จ่าย การรับ-จ่ายชำระหนี้ เป็นต้น

รายการทางบัญชี ประกอบด้วย 5 ประเภท

1. บัญชีประเภทสินทรัพย์
2. บัญชีประเภทหนี้สิน
3. บัญชีประเภททุน
4. บัญชีประเภทรายได้
5. บัญชีประเภทค่าใช้จ่าย

การวิเคราะห์รายการค้า (Business Transaction Analysis) หมายถึง การพิจารณา

หลักการบัญชีคู่ (Double Entry Accounting) หมายถึง รายการค้าทุกรายการที่
เกิดขึ้น เมื่อได้ทำการวิเคราะห์แล้วก็จะนำไปบันทึกบัญชี 2 ด้านเสมอ คือ ด้านเดบิต (Dr) และ ด้านเครดิต

สมการบัญชี
หมายถึงอะไรคะ ?

การเพิ่มขึ้น/ลดลงในบัญชีแต่ละประเภทตามหลักการบัญชีคู่

บัญชีสินทรัพย์		บัญชีหนี้สิน	
เดบิต (เพิ่มขึ้น)	เครดิต (ลดลง)	เดบิต (ลดลง)	เครดิต (เพิ่มขึ้น)
บัญชีค่าใช้จ่าย		บัญชีประเภททุน	
เดบิต (เพิ่มขึ้น)	เครดิต (ลดลง)	เดบิต (ลดลง)	เครดิต (เพิ่มขึ้น)
		บัญชีรายได้	
		เดบิต (ลดลง)	เครดิต (เพิ่มขึ้น)

สมการบัญชี (Accounting Equation) คือ ความสัมพันธ์ ระหว่างสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น (ทุน) โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการบัญชีได้ดังนี้

สมการบัญชี

	สินทรัพย์	=	หนี้สิน	+	ทุน
<u>ตัวอย่าง</u>	11,000 บาท	=	3,500 บาท	+	7,500 บาท

เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี

เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ได้แก่ บันทึก หนังสือ หรือเอกสารใดๆที่ใช้เป็นหลักฐานในการลงรายการในบัญชี ซึ่งแยกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. เอกสารที่จัดทำขึ้นโดยบุคคลภายนอก
2. เอกสารที่กิจการจัดทำขึ้น เพื่อออกให้แก่บุคคลภายนอก
3. เอกสารที่กิจการจัดทำขึ้น เพื่อใช้ในกิจการของตนเอง

เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีทุกประเภท ต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- ชื่อของผู้จัดทำเอกสารซึ่งอาจใช้ชื่อที่ใช้ในการประกอบธุรกิจของผู้จัดทำเอกสารก็ได้
- ชื่อของเอกสาร
- เลขที่เอกสาร และเล่มที่ (ถ้ามี)
- วัน เดือน ปี ที่ออกเอกสาร
- จำนวนเงินรวม

เอกสารที่ใช้ลงบัญชีต้อง
มีรายการอะไรเพิ่มเติม
อีกึ่เปล่าเนอะ??

กรณีเอกสารที่ใช้เป็นหลักฐานในการรับเงิน รับฝากเงิน รับชำระเงินหรือตัวเงิน ต้องมีรายการต่อไปนี้เพิ่มเติม

- เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของกิจการที่จัดทำเอกสาร
- สถานที่ตั้งของกิจการที่จัดทำเอกสาร
- รายละเอียดเกี่ยวกับการรับเงินหรือตัวเงิน
- ชื่อ ชนิด จำนวน หน่วยนับ ราคาต่อหน่วย และราคารวมของสินค้าหรือบริการแต่ละรายการ
- ลายมือชื่อของผู้รับเงินหรือตัวเงิน

ตัวอย่างเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อออกให้บุคคลภายนอก

เล่มที่ 15		เลขที่ 701	
ใบเสร็จรับเงิน			
บริษัท ก จำกัด			
70 ถนนมหาราช เขตพระนคร กรุงเทพฯ โทร.02-2222222			
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 58916859			
ได้รับเงินจาก ร้านมานะการ ไฟฟ้า		วันที่ 30 มกราคม 2552	
จำนวน และหน่วยนับ	ราคาต่อ หน่วย	รายการ	จำนวนเงิน
2 เครื่อง	12,000.-	TV สี Sony 21"	24,000.-
1 เครื่อง	5,000.-	วิทยุ National	5,000.-
(สองหมื่นเก้าพันบาทถ้วน) รวมเงิน			29,000.-
ชำระเป็น	☐ เงินสด	☒ เช็คธนาคารเกษตรไทย เลขที่ 5989 สาขาท่าเตียน	
ลายมือชื่อผู้รับเงิน ...XXX.....			
30 มกราคม 2552			

กรณีเอกสารที่ใช้เป็นหลักฐานในการจำหน่าย จ่าย โอน ส่งมอบสินค้าหรือบริการ โดยยังมีได้มี
การชำระเงินหรือตัวเงิน ต้องมีรายการต่อไปนี้เพิ่มเติม

- เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของกิจการที่จัดทำเอกสาร
- สถานที่ตั้งของกิจการที่จัดทำเอกสาร
- ชื่อ ชนิด จำนวน หน่วยนับ ราคาต่อหน่วย และราคารวมของสินค้าหรือบริการแต่ละรายการ
- ชื่อหรือชื่อที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ และที่อยู่ของผู้ซื้อหรือผู้รับสินค้าหรือผู้รับบริการ
- ลายมือชื่อผู้จัดทำเอกสาร
- ลายมือชื่อผู้รับสินค้าหรือบริการ

ตัวอย่างเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อออกให้บุคคลภายนอก

เล่มที่ 150		เลขที่ 7451	
ใบส่งของ			
บริษัท ก จำกัด			
70 ถนนมหาราช เขตพระนคร กรุงเทพฯ โทร.02-2222222			
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 58916859			
ส่งสินค้าให้ ร้านสมชายอิเล็กทรอนิกส์		วันที่ 30 มกราคม 2552	
จำนวน และหน่วยนับ	ราคาต่อ หน่วย	รายการ	จำนวนเงิน
2 เครื่อง	9,000.-	เครื่องเล่นและอัด VDO Sony	18,000.-
(หนึ่งหมื่นแปดพันบาทถ้วน) รวมเงิน			18,000.-
ลายมือชื่อผู้จัดทำเอกสาร.....XXX.....		ลายมือชื่อผู้รับสินค้าXXX.....	
30 มกราคม 2552		30 มกราคม 2552	

กรณีเอกสารที่จัดทำขึ้นโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี เพื่อใช้ในการกิจการของตนเอง ต้องมีรายการต่อไปนี้เพิ่มเติม

- คำอธิบายรายการ
- วิธีการและการคำนวณต่างๆ (ถ้ามี)
- ลายมือชื่อของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี หรือผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้อนุมัติรายการ

ตัวอย่างเอกสารที่จัดทำขึ้นโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี เพื่อใช้ในการกิจการ

เล่มที่ 17		เลขที่ 801
ใบสำคัญจ่าย บริษัท ก จำกัด		
70 นนทบุรี เขตพระนคร กรุงเทพฯ โทร.02-2222222		
วันที่ 30 มกราคม 2552		
รายการ	จำนวนเงิน	
ค่าเก็บขยะ	100.-	
(หนึ่งร้อยบาทถ้วน)	รวมเงิน	100.-
ผู้รับเงิน...XXX.....	ผู้จ่ายเงิน...XXX.....	ผู้อนุมัติ...XXX.....
30 มกราคม 2552	30 มกราคม 2552	29 มกราคม 2552

การลงรายการในบัญชีรายวันและบัญชีสินค้า

เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีทุกรายการ และเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชานั้น ต้องสามารถแสดงความถูกต้องครบถ้วนของรายการบัญชีทุกรายการตามความเป็นจริงและเป็นที่ยอมรับได้

ใช้เอกสารประกอบการลงบัญชีที่จัดทำขึ้น โดยบุคคลภายนอก หรือเอกสารกิจการที่จัดทำขึ้นเพื่อออกให้แก่บุคคลภายนอก แล้วแต่กรณีก่อน เว้นแต่ไม่มีเอกสารดังกล่าว จึงให้ใช้เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการกิจการของตนเอง

บทที่ 3

การบันทึกรายการในบัญชี

การบันทึกรายการในบัญชี เป็นการรวบรวมเอกสารประกอบการลงบัญชีโดยทำการวิเคราะห์รายการค้าที่เกิดขึ้นตามหลักการบัญชี และนำรายการดังกล่าวไปบันทึกในสมุดบัญชี โดยเรียง ลำดับก่อน-หลังตามรายการที่เกิดขึ้น โดยขั้นตอนในการบันทึกบัญชี สรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้น (การรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ)

ขั้นตอนที่ 2 จัดเตรียมเอกสารสำหรับรายการบัญชีที่เกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 บันทึกรายการบัญชีในสมุดรายวัน โดยเรียงลำดับตามวันที่เกิดรายการ

ขั้นตอนที่ 4 ผ่านรายการจากสมุดรายวัน ไปยังบัญชีแยกประเภท

ขั้นตอนที่ 5 รวมยอดบัญชีแยกประเภทแต่ละบัญชี และนำยอดรวมมาสรุปในงบทดลอง

ขั้นตอนที่ 6 ปรับปรุงรายการที่อาจจะยังไม่สมบูรณ์ให้สมบูรณ์สำหรับงวดนั้น

ขั้นตอนที่ 7 จัดทำงบการเงิน

หลักในการบันทึกบัญชี

รายการเกี่ยวกับ

- สินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น
- หนี้สินที่ลดลง
- ส่วนของเจ้าของที่ลดลง

บันทึกบัญชีด้าน เดบิต Dr.

รายการเกี่ยวกับ

- สินทรัพย์ที่ลดลง
- หนี้สินที่เพิ่มขึ้น
- ส่วนของเจ้าของที่เพิ่มขึ้น

บันทึกบัญชีด้าน เครดิต Cr.

ก่อนเริ่มบันทึกบัญชี สิ่งที่ต้องใส่ใจเป็นพิเศษ มีดังนี้

- 😊 ไม่ว่าจะบันทึกบัญชีอย่างไร เวลาไหน สมการบัญชีต้องอยู่ในสมดุลเสมอ จะเอียงไปด้านใดด้านหนึ่งไม่ได้
- 😊 ต้องทราบว่ารายการบัญชีที่เกิดขึ้น สามารถนำมาบันทึกบัญชีได้หรือไม่
- 😊 ต้องวิเคราะห์ให้ได้ว่า รายการที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับตัวแปรอะไรในสมการบัญชี (สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่าย และตัวแปรนั้นมีผลกระทบอย่างไรกับสมการบัญชี

ตัวอย่างการบันทึกบัญชีในสมุดรายวัน

การรับเงิน

➤ กิจการได้รับเงินทุนจากเจ้าของ 50,000 บาท

Dr. เงินสด

50,000

Cr. ทุน

50,000

บัญชีแยกประเภท

บัญชีเงินสด

ว.ด.ป.	รายการ	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	จำนวนเงิน
.....25X1	ทุน	50,000			

บัญชีทุน

ว.ด.ป.	รายการ	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	จำนวนเงิน
		25X1	เงินสด	50,000

การจ่ายเงิน

- กิจการจ่ายเงินสดชำระหนี้ให้เจ้าหนี้การค้า จำนวน 10,000 บาท

Dr. เจ้าหนี้การค้า 10,000

Cr. เงินสด

10,000

บัญชีแยกประเภท

บัญชีเจ้าหนี้การค้า

ว.ด.ป.	รายการ	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	จำนวนเงิน
.....25X1	เงินสด	10,000			

บัญชีเงินสด

ว.ด.ป.	รายการ	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	จำนวนเงิน
		25X1	เจ้าหนี้การค้า	10,000

การซื้อ

- กิจการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ จำนวนเงิน 30,000 บาท ภาษีซื้อ 2,100 บาท

Dr. ซื้อ 30,000

 ภาษีซื้อ 2,100

Cr. เจ้าหนี้การค้า

32,100

บัญชีแยกประเภท

บัญชีซื้อ

ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงิน	ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงิน
.....25X1	เจ้าหน้าที่การค้า	30,000			

บัญชีภาษีซื้อ

ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงิน	ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงิน
..... 25X1	เจ้าหน้าที่การค้า	2,100			

บัญชีเจ้าหน้าที่การค้า

ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงิน	ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงิน
		25X1	ซื้อ ภาษีซื้อ	30,000 2,100

- กิจการซื้ออุปกรณ์สำนักงานเป็นเงินสด จำนวน 20,000 บาท ภาษีซื้อ 1,400 บาท

Dr. อุปกรณ์สำนักงาน 20,000

 ภาษีซื้อ 1,400

Cr. เงินสด 21,400

บัญชีแยกประเภท

บัญชีอุปกรณ์สำนักงาน

ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงิน	ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงิน
.....25X1	เงินสด	20,000			

บัญชีภาษีซื้อ

ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงิน	ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงิน
..... 25X1	เงินสด	1,400			

บัญชีเงินสด

ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงิน	ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงิน
		25X1	อุปกรณ์สำนักงาน	20,000
				ภาษีซื้อ	1,400

การขาย

- กิจการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ จำนวนเงิน 40,000 บาท ภาษีขาย 2,800 บาท

Dr. ลูกหนี้การค้า	42,800		
Cr. รายได้จากการขาย		40,000	
ภาษีขาย		2,800	

บัญชีแยกประเภท

บัญชีลูกหนี้การค้า

ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงิน	ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงิน
.....25X1	รายได้จากการขาย	40,000			
	ภาษีขาย	2,800			

บัญชีรายได้จากการขาย

ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงิน	ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงิน
		25X1	ลูกหนี้การค้า	40,000

บัญชีภาษีขาย

ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงิน	ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงิน
		25X1	ลูกหนี้การค้า	2,800

- กิจการขายสินค้าเป็นเงินสด จำนวน 20,000 บาท ภาษีขาย 1,400 บาท

Dr. เงินสด	21,400		
Cr. รายได้จากการขาย		20,000	
ภาษีขาย		1,400	

บัญชีแยกประเภท

บัญชีเงินสด

ว.ด.ป.	รายการ	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	จำนวนเงิน
.....25X1	รายได้จากการขาย	20,000			
	ภาษีขาย	1,400			

บัญชีรายได้จากการขาย

ว.ด.ป.	รายการ	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	จำนวนเงิน
		 25X1	เงินสด	20,000

บัญชีภาษีขาย

ว.ด.ป.	รายการ	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	จำนวนเงิน
		25X1	เงินสด	1,400

การรับรู้รายการ

- กิจการประกาศจ่ายเงินปันผล เป็นเงิน 20,000 บาท

Dr. กำไรสะสม 20,000

Cr. เงินปันผลค้างจ่าย 20,000

บัญชีแยกประเภท

บัญชีกำไรสะสม

ว.ด.ป.	รายการ	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	จำนวนเงิน
.....25X1	เงินปันผลค้างจ่าย	20,000			

บัญชีเงินปันผลค้างจ่าย

ว.ด.ป.	รายการ	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	จำนวนเงิน
		 25X1	กำไรสะสม	20,000

บทที่ 4

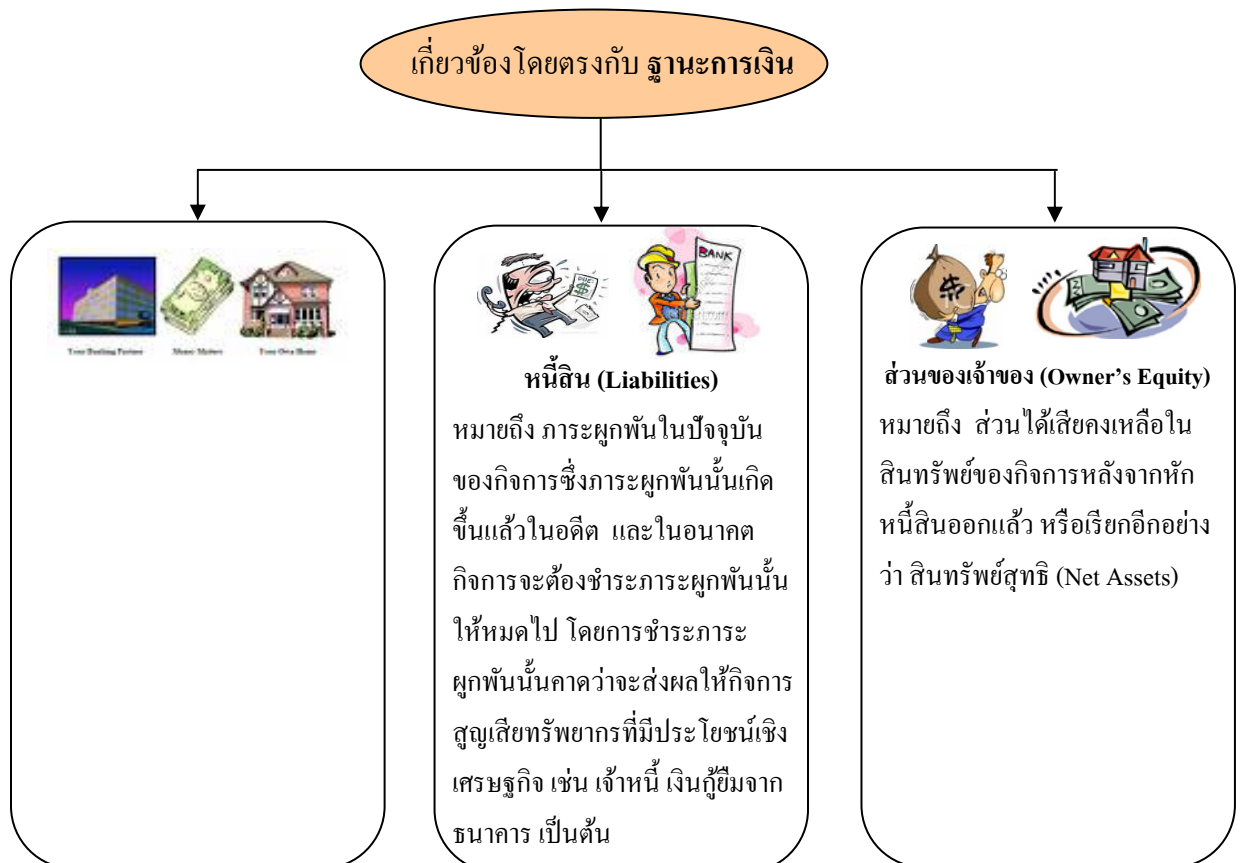
งบการเงิน

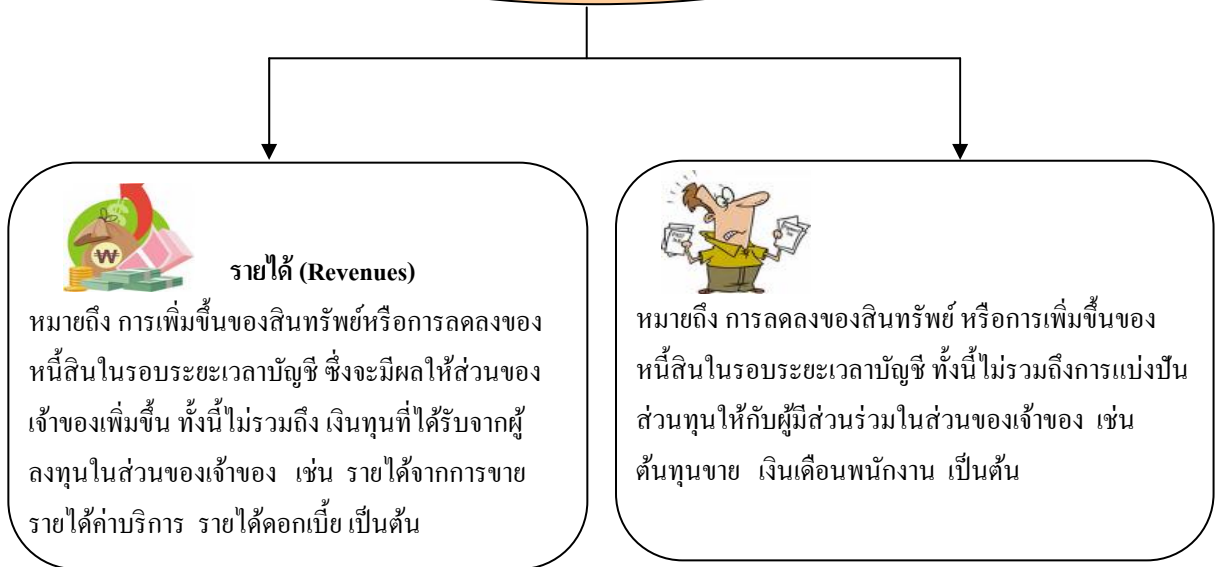
หลังจากที่กิจการได้จัดทำบัญชีเรียบร้อยแล้ว กิจการสามารถแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการในรอบบัญชีที่ผ่านมา โดยแสดงในรูปของงบการเงิน

งบการเงิน (Financial Statement) หมายถึง รายงานที่แสดงข้อมูลอันเป็นผลจากการประกอบธุรกิจของกิจการซึ่งประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของ งบกระแสเงินสด หมายเหตุประกอบงบการเงิน งบย่อ และคำอธิบายอื่น ซึ่งระบุไว้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

องค์ประกอบของงบการเงิน หมายถึง การจัดประเภทของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่แสดงไว้ตามลักษณะเชิงเศรษฐกิจของรายการและเหตุการณ์นั้นๆ โดยสามารถแยกองค์ประกอบได้ดังนี้

เกี่ยวข้องกับโดยตรงกับ ผลการดำเนินงาน

งบการเงินที่สมบูรณ์ประกอบด้วย

 งบดุล (Balance Sheet) แสดงถึงฐานะทางการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่ง โดยงบดุลจะให้รายละเอียดเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของกิจการ ซึ่งจะทำให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถทราบถึงโครงสร้างทางการเงินของกิจการ สามารถประเมินถึงสภาพคล่องหรือความเสี่ยงของกิจการได้

งบดุล			
Dr. ด้านซ้าย		Cr. ด้านขวา	
<u>สินทรัพย์</u>		<u>หนี้สินและส่วนของเจ้าของ</u>	
เงินสด	1,000	เจ้าหนี้การค้า	1,500
สินค้าคงเหลือ	2,000	เงินกู้ยืมธนาคาร	2,000
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	<u>8,000</u>	ส่วนของเจ้าของ	<u>7,500</u>
รวมสินทรัพย์	<u>11,000</u>	รวมหนี้สินและส่วนของเจ้าของ	<u>11,000</u>

ทั้งนี้ ในงบดุลรายการรวมสินทรัพย์ต้องเท่ากับรายการรวมหนี้สินและส่วนของเจ้าของเสมอ

งบกำไรขาดทุน (Income Statement) แสดงข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของกิจการ สำหรับรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งข้อมูลในงบกำไรขาดทุนจะประกอบไปด้วยรายได้และค่าใช้จ่าย หากในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่งกิจการมีรายได้ทั้งหมดสูงกว่าค่าใช้จ่ายทั้งหมด กิจการจะมีกำไรสุทธิ ในทางตรงกันข้าม หากกิจการมีค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้ กิจการจะมีผลขาดทุนสุทธิ

งบกำไรขาดทุน	
รายได้จากการขาย	XXX
หัก ต้นทุนขาย	XXX
กำไรขั้นต้น	XXX
หัก ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	XXX
กำไรสุทธิ	XXX

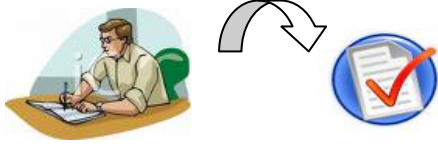
 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของ (Statement of Changes in Owner's Equity) แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของที่เกิดขึ้นในระหว่างงวด โดยต้องแสดงรายการกระทบยอดรายการจากต้นงวดมาเป็นสิ้นงวด

 งบกระแสเงินสด (Statement of Cash Flows) แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดของกิจการสำหรับรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งงบกระแสเงินสดจะทำให้ผู้ใช้งบการเงินทราบว่าเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงนั้นเกิดจากสาเหตุอะไร

กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน	XXX
กระแสเงินสดจากการลงทุน	(XXX)
กระแสเงินสดจากการจัดหาเงินทุน	XXX
กระแสเงินสดของกิจการเพิ่มขึ้น(ลดลง)	XXX

 หมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นข้อมูลที่นำเสนอเพิ่มเติมจากที่แสดงในงบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น และงบกระแสเงินสด หมายเหตุประกอบงบการเงินให้ข้อมูลเกี่ยวกับคำอธิบายรายการ รายละเอียดของรายการต่างๆ ที่แสดงในงบการเงิน และข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่ไม่เข้าเกณฑ์การรับรู้รายการในงบการเงินที่นำเสนอ

รายงานผู้สอบบัญชี

รายงานผู้สอบบัญชี เป็นการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีต่อข้อมูลที่แสดงไว้ในงบการเงิน เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเกิดความมั่นใจในความถูกต้องของข้อมูล ซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้งบการเงินจะต้องได้รับการตรวจสอบโดย ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความเป็นอิสระจากกิจการ โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะตรวจสอบว่างบการเงินนั้นถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีและมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอหรือไม่ นอกจากนี้ผู้สอบบัญชียังให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับกิจการด้วย เช่น วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น

ธุรกิจที่เป็นนิติบุคคลแต่ละประเภทต้องจัดทำงบการเงิน ตามกฎหมายบัญชี ดังนี้

แบบ/นิติบุคคล	งบดุล	งบกำไรขาดทุน	งบแสดงการเปลี่ยนแปลง ส่วนของเจ้าของหรืองบแสดงการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย	งบกระแสเงินสด	งบการเงินรวม	หมายเหตุประกอบงบการเงิน	งบการเงินเปรียบเทียบกับปีก่อน
1. ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน	/	/	-	-	-	/	-
2. บริษัทจำกัด	/	/	/	-	-	/	/
3. บริษัทมหาชนจำกัด	/	/	/	/	/	/	/
4. นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ	/	/	/	-	-	/	/
5. กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร	/	/	/	-	-	/	/

นักลงทุนควรทราบ

งบดุล

งบกำไรขาดทุน

ช่วยบอกนักลงทุน
เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน
ของกิจการ

งบกระแสเงินสด

ช่วยบอกนักลงทุนเกี่ยวกับ
สภาพคล่องของกิจการ โดย
แสดงเป็นแหล่งที่มาและ
ใช้ไปของเงินสด

บทที่ 5

การใช้ประโยชน์จากงบการเงิน

หัวใจสำคัญของงบการเงิน

ข้อมูลงบการเงินที่ดี ต้องมีการให้ข้อมูลอย่างครบถ้วน เพื่อรายงานต่อผู้ถือหุ้น หรือให้ผู้ลงทุนใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุน งบการเงินจึงควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

- แสดงรายการในงบการเงินอย่างครบถ้วน เพียงพอ ถูกต้อง เข้าใจง่าย และเชื่อถือได้
- ไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือเกิดความเสียหายแก่กิจการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- สามารถเปรียบเทียบได้กับงวดเดียวกันของปีก่อนหรืองวดก่อนหน้า หรือกับกิจการอื่นที่ประกอบธุรกิจคล้ายกัน
- เผยแพร่ข้อมูลในเวลาที่เหมาะสม ไม่ใช่ข้อมูลที่ล้าสมัยจนไม่สามารถนำมาใช้ตัดสินใจทางธุรกิจได้

ข้อพึงระวังในการอ่านงบการเงิน

การอ่านงบการเงินให้เกิดประโยชน์นั้น นอกจากการพิจารณาตัวเลขในงบการเงิน และการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินแล้ว ผู้ใช้งบการเงินควรให้ความสำคัญกับข้อมูลอื่นๆ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในงบการเงินด้วย เช่น รายงานผู้สอบบัญชี และหมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นต้น

นอกจากนี้ นโยบายการบัญชี วิธีการทำบัญชี และมาตรฐานการบัญชีของแต่ละกิจการเลือกใช้ก็เป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม เพราะในสถานการณ์และปัจจัยแวดล้อมเดียวกัน กิจการที่มีนโยบายการบัญชีที่ต่างกัน อาจทำให้งบการเงินมีความแตกต่างกันได้ ซึ่งมาตรฐานการบัญชีไทยได้กำหนดให้ทุกกิจการเปิดเผยนโยบายการบัญชีไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินทุกครั้ง เพื่อความโปร่งใส ชัดเจน และยุติธรรมแก่ผู้อ่านงบการเงินและผู้ลงทุน

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานะของกิจการ โดยการนำรายการต่างๆ ในงบการเงินมาเทียบอัตราส่วนเพื่อหาความสัมพันธ์ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด รวมทั้งเป็นการพิจารณาเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับอัตราส่วนทางการเงินของบริษัทเดียวกันในช่วงเวลาที่ต่างกัน หรือของกิจการอื่น และอุตสาหกรรมอื่นๆ ในช่วงเวลาเดียวกัน ดังนั้น สามารถสรุปการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินได้ ดังนี้

อัตราส่วนวัดสภาพคล่องของบริษัท

❖ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio)

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน (เท่า)}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น ถ้าค่าที่คำนวณได้สูงเท่าใด แสดงว่า กิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนที่ประกอบไปด้วย เงินสด ลูกหนี้ และสินค้าคงเหลือมากกว่าหนี้ระยะสั้น ทำให้คล่องตัวในการชำระหนี้ระยะสั้นมีค่อนข้างมาก โดยปกติ อัตราส่วน 2 : 1 ถือว่าเหมาะสมแล้ว

❖ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio or Acid Test Ratio)

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงเหลือ (เท่า)}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

วัดส่วนของสินทรัพย์ที่ได้หักค่าสินค้าคงเหลือ ที่เป็นสินทรัพย์ระยะสั้นและมีความคล่องตัวในการเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ต่ำสุดออก เพื่อให้ทราบถึงสภาพคล่องที่แท้จริงของกิจการได้ โดยปกติอัตราส่วน 1 : 1 ถือว่าเหมาะสมแล้ว

❖ อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า (Account Receivable Turnover)

$$\text{อัตราหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า} = \frac{\text{ขายเชื่อสุทธิ หรือ ใช้จ่ายขายรวม (ครึ่ง/รอบ)}}{\text{ลูกหนี้การค้าถัวเฉลี่ย}}$$

ทั้งนี้ หากค่าที่คำนวณได้ มีค่าสูง แสดงถึงความสามารถในการบริหารลูกหนี้ให้แปลงสภาพเป็นเงินสดได้เร็ว โดยที่ลูกหนี้การค้าถัวเฉลี่ย = $\frac{\text{ลูกหนี้การค้าต้นงวด} + \text{ลูกหนี้การค้าปลายงวด}}{2}$

2

อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์

❖ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ (Total Asset Turnover)

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์} = \frac{\text{ยอดขาย (เท่า)}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

แสดงถึงความสามารถในการนำสินทรัพย์รวมทั้งหมดไปใช้ในการสร้างยอดขายได้กี่เท่า ซึ่งถ้าอัตราส่วนนี้สูง ก็แสดงถึงควมมีประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์

❖ ระยะเวลาเรียกเก็บหนี้ (Collection Period)

$$\text{ระยะเวลาเรียกเก็บหนี้} = \frac{\text{ลูกหนี้การค้า}}{\text{ยอดขาย} / 365 \text{ วัน}} \quad (\text{วัน})$$

แสดงถึงระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ของกิจการ ซึ่งทำให้ทราบถึงคุณภาพของลูกหนี้ประสิทธิภาพในการจัดเก็บหนี้ และนโยบายในการให้สินเชื่อของธุรกิจ อัตราส่วนนี้จะมีหน่วยเป็นวัน จำนวนวันที่น้อยแสดงให้เห็นว่ากิจการมีความสามารถในการจัดเก็บหนี้ได้เร็ว

❖ ระยะเวลาขายสินค้า (Inventory Turnover)

$$\text{ระยะเวลาขายสินค้า} = \frac{\text{สินค้าคงเหลือ}}{\text{ยอดขาย} / 365 \text{ วัน}} \quad (\text{วัน})$$

แสดงถึงระยะเวลาที่กิจการสามารถจำหน่ายสินค้าได้นับตั้งแต่วันที่ซื้อหรือผลิตสินค้า ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารสินค้าคงเหลือของกิจการ มีหน่วยเป็นวัน จำนวนวันที่น้อยแสดงให้เห็นว่ากิจการสามารถจำหน่ายสินค้าได้เร็ว

อัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้

❖ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt to Asset Ratio)

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \quad (\text{เท่า})$$

แสดงถึงสัดส่วนของเงินทุนรวมของกิจการที่มาจากการก่อหนี้ ซึ่งถ้าอัตราส่วนนี้มีค่าสูงก็แสดงว่ากิจการมีความเสี่ยงทางการเงินสูง โดยกิจการที่มีอัตราส่วนในระดับที่สูงเกินไป ย่อมไม่เป็นผลดีนักเพราะนั่นหมายถึงกิจการจะมีภาระในรูปของดอกเบี้ยจ่ายจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะที่อัตราดอกเบี้ยมีค่าสูง

❖ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt to Equity Ratio)

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} \quad (\text{เท่า})$$

แสดงถึงสัดส่วนของเงินทุนจากการกู้ยืมต่อเงินทุนจากเจ้าของกิจการ ซึ่งถ้าอัตราส่วนนี้สูง แสดงว่ากิจการมีการกู้ยืมเงินในสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับทุนของกิจการ ทำให้บริษัทมีภาระที่จะต้องชำระดอกเบี้ยที่สูงขึ้น และส่งผลกระทบต่อการทำกำไรของกิจการ

อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร

❖ อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin)

$$\text{อัตรากำไรขั้นต้น} = \frac{\text{กำไรขั้นต้น} \times 100}{\text{ยอดขาย}} (\%)$$

แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรขั้นต้น (กำไรขั้นต้น = ยอดขาย – ต้นทุนสินค้าหรือบริการ) ซึ่งหากอัตราส่วนนี้มีค่าสูง จะสะท้อนให้เห็นคุณภาพของกิจการในการแสวงหารายได้ และการควบคุมต้นทุนการผลิตหรือต้นทุนการซื้อที่ดี

❖ อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin)

$$\text{อัตรากำไรจากการดำเนินงาน} = \frac{\text{กำไรก่อนหักภาษีและดอกเบี้ยจ่าย} \times 100}{\text{ยอดขาย}} (\%)$$

แสดงถึงความสามารถในการจัดการและหารายได้จากการขายหลังจากหักค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นแล้ว ซึ่งเป็นการวัดระดับความสามารถในการทำกำไรในช่วงเวลานั้น สะท้อนให้เห็นแนวโน้มของรายได้ และการควบคุมค่าใช้จ่ายทั้งด้านการผลิต การตลาด การดำเนินงาน ปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่ออัตราส่วนนี้อาจมาจากธุรกิจมีการแข่งขันมาก ความต้องการของตลาดลดลง ต้นทุนต่อหน่วยที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากประสิทธิภาพในการผลิตต่ำลง การใช้ทรัพยากรไม่เหมาะสม ทั้งนี้ หากอัตราส่วนนี้มีค่าสูง แสดงว่ากิจการมีความสามารถและประสิทธิภาพในการจัดการได้ดี

❖ อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin)

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ยอดขาย}} (\%)$$

แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิของกิจการ ซึ่งเป็นการวัดความสามารถของกิจการในการควบคุมค่าใช้จ่ายเมื่อเทียบกับยอดขาย ทั้งนี้ หากอัตราส่วนนี้มีค่าสูง แสดงว่ากิจการสามารถเปลี่ยนยอดขายให้เป็นกำไรได้มาก

❖ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return On Assets or ROA)

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวม}} (\%)$$

แสดงถึงระดับผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของกิจการว่าอยู่ในระดับใด ซึ่งเป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรของสินทรัพย์ทั้งหมดที่ธุรกิจใช้ในการดำเนินงาน ทั้งนี้ หากค่าที่ได้จากการคำนวณยิ่งมากเท่าไร แสดงว่ากิจการมีความสามารถในการทำกำไรดีเท่านั้น

❖ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Equity or ROE)

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} (\%)$$

แสดงถึงระดับผลตอบแทนต่อส่วนทุนของกิจการว่าให้ผลเฉลี่ยในระดับใด ซึ่งเป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรจากเงินทุนของผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ หากค่าที่ได้จากการคำนวณสูง แสดงว่าผู้ถือหุ้นมีโอกาสดำเนินการได้รับผลตอบแทนสูง